Lietas Nr.C16115814
Lietas arhīva Nr.C-0436-15

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2015.gada 23.aprīlī

Jēkabpils rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Ramiro Grandāns

izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA „Ātrais kredīts" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.
Tiesa

k o n s t a t ē j a

2014.gada 22.decembrī SIA „Ātrais kredīts" (turpmāk – prasītāja) iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs 2013.gada 14.martā prasītāja lombardā, kas atrodas Daugavas ielā 9, Jēkabpilī, saņēma kredītu 142,29 *euro*, ko apliecina 14.03.2013. izdevumu orderis Nr.139, noslēdzot Patēriņa Kredīta līgumu Nr.16.1 (turpmāk – Līgums), ar šādiem noteikumiem: 1) kredīta summa 142,29 *euro* (Līguma 2.punkts); 2) procenti par kredīta izmantošanu 14 % par periodu no neatmaksātās kredīta summas (līguma 6.1.punkts), tas ir, 19,92 *euro* par 30 dienām, un kredīta atdošanas termiņš 12.04.2013.; 3) veicot kredīta atmaksas termiņa pagarinājumu 22.04.2013. par 30 dienām, puses vienojās, ka kredīta procenti par kredīta lietošanas 30 dienām ir 21,34 *euro* un atmaksas termiņš 12.05.2013.; 4) atbildētājs ir veicis iemaksu 37,56 *euro*, no kuriem lietošanas procenti ir 21,34 *euro* un līgumsods 16,22 *euro*.

Ievērojot to, ka uz šīs prasības iesniegšanas dienu atbildētājs no kredīta pamatsummas nav atmaksājis prasītājai 142,29 *euro*, prasītāja lūdz to piedzīt no atbildētāja.

Ņemot vērā, ka atbildētājs saistības nepilda atbilstoši noslēgtā Līguma noteikumiem, prasītāja atbildētājam 30.07.2013., 28.10.2014. nosūtīja pirmstiesas brīdinājumu ar piedāvājumu labprātīgi atmaksāt parāda summu par kavētajiem mēnešiem. Atbildētājs joprojām neuzskata par vajadzīgu doto kredītu atmaksāt norādītajā termiņā.

Saskaņā ar Līguma 5.punktu, atbildētājam ir pienākums maksāt arī nolīgtos procentus par kredīta izmantošanu.

Līguma 20.2. punkts paredz: „Ja Kredīta ņēmējs līdz šī līguma termiņa beigām nav atmaksājis Kredītu, Kredīta ņēmējs turpina maksāt Kreditoram procentus Līguma 6.1. punktā norādītajā apmērā no neatmaksātās kredīta summas līdz Līguma saistību pilnīgai izpildei."

Līguma 5.punktā prasītāja ar atbildētāju vienojās, ka atbildētājs maksā lietošanas procentus 14% no neatmaksātās kredīta pamatsummas, bet Līguma 9.punktā un Pagarinājumā N ī ķa pagarinājuma maksa (procenti) par kredīta atmaksas termiņa pagarinājumu uz 30 dienām ir 21,34 *euro* (15,00 Ls). Aprēķinātie lietošanas procenti uz 16.12.2014. ir 426,80, taču prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja lietošanas procentus 142,29 *euro* apmērā par periodu no 12.04.2013. līdz 16.12.2014.

Ņemot vērā to, ka atbildētājs pieļāvis parādnieka nokavējumu, atbildētājam ir jācieš līgumsods 1% apmērā par katru nokavēto dienu. Šādu saistību pastiprinājumu puses pielīgušas līguma papildus noteikumu 5.1.punktā. Aprēķinātais līgumsods uz 16.12.2014. ir 2080,93 *euro*, taču prasītāja to samazina līdz 142,29 *euro* apmēram un lūdz to piedzīt, ņemot vērā līguma 10.punktu. Līgumsods tiek aprēķināts sākot ar 13.05.2013. Detalizēts līgumsoda aprēķins ir pievienots pielikumā.

Parakstot Līgumu atbildētājs ar savu parakstu apliecināja, ka ir iepazinies ar līguma noteikumiem un apņemas pildīt līguma noteikumos noteiktās prasības un noteikumus. Pamatojoties uz Civillikuma 1587.pantu, atbildētājam ir jāpilda uzņemtās saistības pilnā apjomā, nevis jāizvairās no saistību izpildes.

Prasītāja prasību pamato ar Civillikuma (turpmāk – CL) 1425., 1587., 1588., 1651., 1652., 1716., 1717., 1720., 1721., 1753., 1756., 1764., 1843., 1943.pantu un Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 1.pantu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas „a" punktu, 250.^{19} un 250.^{20} pantu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja visu prasības summu 426,87 *euro* apmērā, kas sastāv no neatmaksātā kredīta parāda 142,29 *euro*, procentu summas 142,29 *euro*, līgumsoda parāda 142,29 *euro*, kā arī piedzīt visus tiesāšanās izdevumus, tai skaitā, samaksāto valsts nodevu 71,14 *euro* apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus – ar prasības pieteikuma noraksta un pavēstes piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus, kuru apmērs uz prasības iesniegšanas brīdi ir 4,70 *euro*.

Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma pilnai izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās kredīta summas 142,29 *euro* par laika posmu no 16.12.2014. līdz sprieduma izpildei.

Prasītāja norāda, ka SIA „Ātrais kredīts" kredītiestādes nosaukums un konta numurs, kurā veicama parāda atmaksa AS „Swedbank" Nr.LV41HABA0551021740568. Prasītāja lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā (*lietas 4.-6.lapa*).

Atbildētājs par tiesas sēdi informēts ar sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" (2015.gada 27.februāris, laidiens Nr. 41), jo nebija sasniedzams pēdējā zināmajā dzīvesvietā. Atbildētājs nav izmantojis savas likumā paredzētās lietas dalībnieka tiesības.

CPL 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Ar tiesneša 10.02.2015. lēmumu (rezolūcijas veidā), saskaņā ar CPL 250.^{25} pantu, nolemts lietu iztiesāt rakstveida procesā 23.04.2015., nosakot nolēmuma pieejamības datumu 24.04.2015. (*lietas 22.lapas otra puse*).

Tiesa 2015.gada 2.februārī nosūtīja paziņojumu pusēm par lietas izskatīšanas rakstveida procesa datumu – 2015.gada 23.aprīlī, un sprieduma noraksta saņemšanas laiku (*lietas 23., 24.lapa*).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa a t z ī s t, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji.

Kā redzams no lietas materiāliem, prasība celta pamatojoties uz CL 1934. un 1943.panta, kas reglamentē aizdevuma līguma noteikumus, pamatiem.

CL 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līguma noteikumiem jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar pienākumu atdod saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. CL 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Tātad aizdevuma priekšmets ir atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar saņēmēja pienākumu atdot saņemto.

Tiesa atzīst, ar lietā esošo Līgumu un kases izdevumu orderi Nr. 139 (*lietas 10.-13.lapa*), ka starp pusēm nodibināta aizdevuma saistība par aizdevumu 142,29 *euro* (Ls 100).

Konkrētajā gadījumā prasītāja lūdz piedzīt neatmaksāto pamatparādu (aizdevumu) 142,29 *euro*. Lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs minēto parādu būtu apstrīdējis. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par neatmaksātā pamatparāda aizdevuma piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Prasītāja, atsaucoties uz CL 1756.pantu un Līguma 9.punktu un Pagarinājuma Nr.1, lūdz piedzīt pielīgtos, bet nesaņemtos procentus 142,29 *euro* par laika posmu no 2013.gada 14.aprīļa līdz 2014.gada 16.decembrim.

CL 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Līgumā puses vienojās, ka procentu likme ir 14% mēnesī (*lietas 10.lapa*), bet Pagarinājumā Nr. 1 – 15% mēnesī (*lietas 20.lapa*).

Ar Līgumu, Pagarinājumu un iesniegto procentu aprēķinu apstiprinās, ka atbildētājam saskaņā ar Līguma 5.punktu bija pienākums no 2013.gada 14.marta līdz 12.aprīlim samaksāt aizdevuma lietojuma procentus 19,92 *euro* (Ls 14), bet saskaņā ar Pagarinājuma Nr.1 6.punktu bija pienākums no 2013.gada 13.aprīļa līdz 12.maijam samaksāt aizdevuma lietojuma procentus 21,34 *euro* (Ls 15).

Tiesas ieskatā prasītājai ir tiesības saņemt šos pielīgtos, bet nesaņemtos procentus, proti, 41,26 *euro* par laika posmu no 2013.gada 14.marta līdz 12.maijam.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājs nav izmantojis savas tiesības iebilst pret nokavējuma procentu piedziņu, sniedzot rakstveida paskaidrojumus, kā arī nekādā citādā veidā nav darījis zināmu, ka uzskata savas tiesības par aizskartām. Tiesas ieskatā, šis apstāklis neatņem tiesai tiesības pašai, pamatojoties uz CPL 2.pantu un likuma „Par tiesu varu" 17.panta pirmo daļu, noskaidrot objektīvo patiesību lietā. Šajā sakarā arī tiesību doktrīnā pausts šāds viedoklis: „Jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pastāvīgi uztver tikai to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu apstākļiem piešķir viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr jāraugās uz tiem kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības." (*Bukovskis V. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.-333.lpp.*).

CL 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētajā tiesību normā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses. Savukārt CL 5.pants noteic, ka gadījumā, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Konkrētajā gadījumā, pēc tiesas ieskata, nepieciešams izvērtēt, vai prasītājai ir tiesības prasīt pielīgtos procentus pēc Līgumā un Pagarinājumā noteiktā termiņa izbeigšanās.

Šajā sakarā profesors K.Torgāns norādījis, ka „Galvenās saistības izbeigšanās pārtrauc procentu uzkrāšanos. Tas nenozīmē, ka parādnieks atbrīvojams no pienākuma maksāt uzkrājušos procentu parādu par laiku līdz saistības izbeigšanās brīdim." (*Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesība. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna visp. zin. red. – Rīga: Mans Īpašums, 2000, 259-260. lpp.; salīdz. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 152. lpp.*).

CL 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. CL 1753.pants paredz, ka procenti ir viena konkrēti noteikta atlīdzība par atvietojamu lietu lietošanu, samērā ar procentu daudzumu un lietošanas ilgumu. CL 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, bet panta ceturtā daļa noteic, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. No minētā izriet, ka, ja procenti nav samaksāti par gadu un vairāk, tad pēc kreditora īpaša pieprasījuma procentus var aprēķināt un tie jāmaksā arī par procentos līdz pieprasījumam uzkrājušos summu, taču tikai likumisko procentu apmērā.

CL 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Jāņem vērā, ka gan CL 1946.pants, gan CL 1759.panta 1.punkts atsevišķi nodala norunātos procentus un procentus par samaksas nokavējumu. Turklāt gan CL 1760.pants norāda uz likumiskajiem procentiem ar atsauci uz CL 1759.pantu, gan CL 1757.pants norāda, ka likumiskie procenti nosakāmi saskaņā ar CL 1765.pantu. Turklāt CL 1765.panta pirmajā daļā arī ir nodalīti gadījumi, kad procenti ir noteikti darījumā vai tos nosaka aprēķināt likums.

Tiesa atzīst, ka puses Līguma 5.punktā vienojās, ka lietojuma procenti dodami par laika posmu no 2013.gada 14.marta līdz 12.aprīlim, bet Pagarinājuma Nr.1 6.punktā par laika posmu no 2013.gada 13.aprīļa līdz 12.maijam. Pēc šī termiņa iestājās parādnieka nokavējums.

CL 1764.panta otrais teikums noteic, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Tiesas ieskatā, Līguma 20.2.punkts ir prettiesisks, jo, pirmkārt, šie nokavējuma procenti ir nesamērīgi un godīgai darījuma praksei neatbilstoši procenti, proti, 15% mēnesī jeb 180% gadā. Šāds procentu apmērs 30 reizes pārsniedz likumisko procentu apmēru. Otrkārt, no Līguma un Pagarinājuma izriet, ka prasītāja nokavējuma procentus nodefinējusi kā lietojuma procentus. Līdz ar ko tiesa atzīst, ka attiecībā pret šo Līguma punktu ir piemērojami Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 6.panta vienpadsmitās daļas nosacījumi.

Tā kā atbildētājs ir palaidis garām saistības izpildīšanas noliktos termiņus, tad šajā gadījumā ir iestājies parādnieka nokavējums CL 1652.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Pamatojoties uz CL 1759.panta 1.punktu un 1765.pantu, un ievērojot prasībā norādīto termiņu, prasītājai par pamatparāda atmaksas nokavējumu pēc Līguma un Pagarinājuma Nr.1 termiņa beigām par laika posmu no 2013.gada 15.maija līdz 2014.gada 16.decembrim ir tiesības saņemt likumiskos procentus, proti, seši procenti (6%) no simta gadā no neatmaksātā kredīta summas (kapitāla). Tādējādi likumiskie procenti par minēto laika posmu ir 14,10 *euro* (proti: 142,29 × 6% ÷ 365 [gada kopējās dienas] = 0,023 × 613 [kavējuma dienas] =

14,10 *euro*).

Rezumējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības saņemt nesaņemtos pielīgtos procentus 41,26 *euro* un likumiskos nokavējuma procentus 14,10 *euro*. Pārējā daļā prasījums par lietojuma procentu piedziņu ir noraidāms.

Prasītāja, atsaucoties uz CL 1720., 1722.panta un Līguma 10.punktu, lūdz piedzīt līgumsodu 142,29 *euro* par laika posmu no 2013.gada 13.maija līdz 2014.gada 16.decembrim (aprēķinātais līgumsods 2).

Līguma 10.punkts noteic, ka „ja kredīta ņēmējs kavē Līguma 9.punkta grafikā norādīto kārtējo ikmēneša maksājumu, Kredīta ņēmējs maksā Kreditoram līgumsodu 1% (viens procents) dienā no kavētā maksājuma summas, tas ir, grafikā norādītās kredīta pamatsummas un procentu par kredīta lietošanu summas, ar nosacījumu, ka līgumsods tiek aprobežots ar neatmaksātās Kredīta pamatsummas apmēru. Līgumsodu sāk rēķināt ar nākošo dienu, kad Kredīta ņēmējs ir nokavējis ikmēneša maksājuma termiņu." (*lietas 10.lapa*).

Senāta Civillietu departaments atzinis, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos ir tāds jautājums, kas sakarā ar likuma tieša norādījuma trūkumu ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar CPL 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem (*Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedums lietā Nr.SKC-212, 16. un 17.punkts - http://at.gov.lv/lv/info/ archive /department1/2008/*). Teorijā arī tiek norādīts, ka ir pamats veikt līgumsoda novērtēšanu no labas ticības un labu tikumu viedokļa saskaņā ar CL 1.pantu (*Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 130.lpp.*).

Arī PTAL 6.panta vienpadsmitā daļa noteic tiesas tiesības un pienākumu izvērtēt šādus nosacījumus: „Tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus." Turklāt minētā panta ceturtā daļa noteic: „Novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus."

Saskaņā ar PTAL 1.panta definīciju atbildētājs, attiecībās ar prasītāju, šajā gadījumā uzskatāms par patērētāju.

Saskaņā ar PTAL 6.panta trešo daļu līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apsprieduši, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. No minētās tiesību normas izriet, ka būtiska neatbilstība līgumā noteiktajās līgumslēdzēju tiesībās un pienākumos ir arī līgumslēdzēju vienlīdzības principa pārkāpums. Tādējādi tiesa secina, ka netaisnīgi noteikumi ir tādi neapspriesti noteikumi, kas neatbilst pušu tiesiskās vienlīdzības principam par sliktu patērētājam.

PTAL 6.panta sestā daļa noteic – ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi.

Tiesas ieskatā, no minētās tiesību normas izriet, ka par apspriestiem līguma noteikumiem ir atzīstams tāds līguma noteikums, par kuru līgumslēdzēji savstarpēji aspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Turklāt, saskaņā ar PTAL 6.panta septīto daļu – ja pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

Par apspriestu līguma noteikumu ir atzīstams tāds līguma noteikums, par kuru līgumslēdzēji savstarpēji apmainoties viedokļiem ir vienojušies. Prezumējams, ka iepriekš sastādīta tipveida līguma noteikumi ir savstarpēji neapspriesti. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu nepierāda, ka apspriešana konkrētajā gadījumā ir notikusi. Līdz ar to, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojumu sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt (*Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums Lietā Nr. SKA – 59, 14.punkts*). Tiesa uzskata, ka iepriekš minētais pilnībā attiecas uz starp pusēm noslēgto Līgumu, kas pēc sava satura un formas uzskatāms par standartlīgumu.

Līgumsods saskaņā ar CL 1716.pantu ir pametums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Piemērojot šo pantu burtiski un formāli, Līguma 5.punktā noteiktajam līgumsodam – 1% dienā no kavētā maksājuma summas, jānonāk pie secinājuma, ka parādnieks labprātīgi uzņēmies ciest neierobežotas mantiskas sekas, atlīdzinot kreditoram pat līdz 365% gadā no parāda summas. To apliecina arī prasītājas aprēķinātā līgumsoda summa par 19 mēnešiem (582 dienām) 2080,93 *euro*, kas 14 reizes pārsniedz pamatparāda apmēru.

Kaut arī Civillikumā tieši neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus (*Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedums Lietā Nr. SKC-212, 14.punkts*).

Tiesa atzīst, ka noteiktais līgumsods 1% (viens procents) dienā no kavētā maksājuma summas, vairākkārtīgi pārsniedz gan likumisko procentu likmi, gan banku aizdevumu procentu likmi un rentabilitāti, gan vispār saprātīgu kapitāla pieaugumu. Tādējādi atbildētājam kā patērētājam tiek radītas nesamērīgas sekas par nodibināto saistību.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa ņem vērā arī citus saistības apsvērumus. Pats saistības veids (aizdevums) un izpildes kārtība ļauj prezumēt, ka prasītājai papildus zaudējumi no tā izpildes nav radušies. Arī pieteikumā uz tādiem nav norādīts. Prasītāja vienlaicīgi prasa arī līguma izpildījumu. Turklāt līgumsods tiek rēķināts gan par pamatsummas maksājumu kavējumu, gan par procentu maksājumu kavējumu, kuri jau paši par sevi nodrošina prasītāja mantisko interešu atlīdzību un neietilpst pamatsaistībā. Turklāt arī līgumsoda aprēķināšana ir prettiesiska un netaisnīga. Līgumsods rēķināts par laiku pēc aizdevuma atmaksas termiņa beigām, proti, no 2013.gada 13.maija līdz 2014.gada 16.decembrim.

Kā jau minēts, Līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš beidzās 2013.gada 12.maijā. Tātad, saskaņā ar CL 1716.pantu un 1724.pantu, izbeidzas arī līgumsods sakarā ar uzņemto saistību. Tas nozīmē, ka kreditoram nav tiesību pēc tā vēl piemērot un prasīt līgumsoda piedziņu. Līdzīgs secinājums norādīts arī Senāta judikatūrā, analizējot aizdevuma tiesisko attiecību izbeigšanos: „No iepriekš norādītā izriet, ka vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam, bez šaubām, ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu. Likumisks (likumā noteikts) līgumsods šādā situācijā Civillikumā nav noteikts." (*Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-644, 6.3.punkts*).

Ņemot vērā minēto, secināms, ka atbildētājam kā patērētājam piemērots neproporcionāli liels līgumsods, līdz ar ko tiesa piemēro PTAL 6.panta vienpadsmitās daļas nosacījumus.

Atbilstoši CPL 41.panta pirmajai daļai, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierinātō prasījumu apmēram. Līdz ar ko no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva – 71,14 *euro,* ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstēm 4,70 *euro,* ar sludinājumu ievietošanu saistītos izdevumus 15,65 *euro* un izdevumus par sludinājuma teksta sagatavošanu 1,71 *euro*.

Saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.pantu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - kopējā ar lietas izskatīšanu saistīto pasta izdevumu summa ir 7,77 *euro* (*lietas 2.lapa*), no kuriem prasītājas samaksātā summa 4,70

euro, tādejādi, no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi Ls 3,07 *euro*.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, atbilstoši CPL 195.pantam ir jānosaka procentu apmērs, kas pienākas prasītājam, ja ar tiesas spriedumu nodibinātā naudas samaksas saistība netiek izpildīta termiņā, kas noteikts labprātīgai sprieduma izpildei. Ja nodibināta bezprocentīga saistība, tad piemērojami likumiskie nokavējuma procenti (CL 1765.pants). Šajā gadījumā, tāpat kā tiesāšanās izdevumu atlīdzības pienākuma noteikšana, nav uzskatāma par prasības robežu pārkāpšanu, jo spriedumos par naudas summas piedziņu tiesāšanās izdevumu atlīdzības pienākums un tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus nosakāmi neatkarīgi no tā, vai šāds prasījums ir ietverts prasībā vai nav. Saskaņā ar CPL 195.pantu prasītājai ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātā parāda (galvenā parāda – 142,29 *euro*).

Saskaņā ar CPL 204.1 pantu nosakāms 10 dienu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-193., 250.25, 250.27 pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Ātrais kredīts", reģistrācijas numurs 40103183139, galveno parādu 142,29 *euro*, nesaņemtos nolīgtos procentus 41,26 *euro* (par laika posmu no 2013.gada 14.marta līdz 12.maijam), nokavējuma procentus 14,10 *euro* (par laika posmu no 2014.gada 13.maija līdz 16.decembrim), tiesas izdevumus: valsts nodevu 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 22,06 *euro* – kopā 290,85 *euro* (divi simti deviņdesmit *euro* 85 centus).

Prasītājas labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama iemaksājot minēto summu AS „Swedbank" kontā Nr.LV41HABA0551021740568.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,07 *euro* (trīs *euro* 07 centus).

Noteikt SIA „Ātrais kredīts", reģistrācijas numurs 40103183139, tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā pēc tā stāšanās likumīgā spēkā. Par spriedumu var iesniegt apelācijas sūdzību 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pārsūdzības termiņu skaitīt no sprieduma pieejamības dienas – 2015.gada 24.aprīļa.

Tiesnesis R.Grandāns